

Posudek magisterské diplomové práce:

Jana Pospíšilová

Pohádky Oskara Wildea ve třech českých překladech

Práce Jany Pospíšilové si klade za cíl dopátrat se postavení pohádek Oskara Wildea v díle autora a v anglickém kulturně literárním kontextu doby jejich vzniku, charakterizovat je v jejich esteticky literárních kvalitách a vysledovat, jak jsou tyto kvality převáděny ve třech nejnovějších českých překladech (J. Z. Novák, R. Nenadál, M. Cukrová).

Osobnost autora a jeho dílo, jimž se autorka věnuje v první „teoretické“ části práce, jsou popsány na základě studia velkého objemu literárně historické i teoretické literatury. Dané části práce se snaží především vymezit žánr autorské, umělé pohádky, jak se uplatňoval jak v širším kontextu pozdně viktoriánské literatury a kultury, tak v díle Wildeově. Dá se obecně říct, že všechny části práce, které se k tomuto úkolu vážou (4.3 – 4.3.1.2; 4.3.5) jsou pojaty velice (někdy až příliš) široce a obecně; nepřilíš konkretizují. Obecné naznačování utopických, sociálně kritických tendencí v anglické dobové literatuře a stejně velmi obecné vyrovnávání se s dekadencí a anglickým „estetismem“ je sice relevantní, ale bylo by v práci daleko ústrojnější a účinnější, kdyby bylo spojeno přímo s tematickým, motivickým a stylovým rozbořením textů, které jsou předmětem zájmu práce. Např. „dějové“ podkapitoly 5.2.1-5.2.3 mohly (a měly) být integrovány účinněji do první poloviny práce. Podkapitola o Wildeově „pohádkovém“ stylu (4.3.5.3), ačkoli přesná a obsažná, není bohužel bez ukázek moc nosná.

Jinou drobnější výtkou je námitka proti neustálému zmiňování (ale zároveň relativizování) Lewise Carrola v kontextu viktoriánské umělé pohádky – je to zbytečné, protože Carroll se oběma vytčeným tendencím (viz výše) zcela vymyká.

Hledání biografických motivací Wildeových pohádek považují za ústrojně minimálně (vyjma hledání intence v autorově adresování pohádek) – z hlediska zájmů současné (recepční) literární historie i translatologie je biografický přístup dlouho zpochybněný a překonaný. Poněkud překvapivé je, že práce se soustředí v první části téměř výhradně na anglický viktoriánský kontext a téměř vůbec nesměruje k úvahám o české recepci, kterou překlady otevírají. Přesto se dá říci, že připojený úplný bibliografický soupis vydání jeho pohádek vypovídá sám za sebe.

Přes výše rozvinutou kritičnost jsou mé výtky k první části strukturální, ne obsahové. Druhá část práce, „empirická“, která je však lingvisticky obdivuhodně fundovaná, přesvědčuje o diplomantčině schopnosti využít představené teoretické studium pro velmi přesnou a přesvědčivou kontrastivní analýzu tří překladů několika Wildeových pohádek. Dovolává se předchozích stylových i tematických charakteristik, sleduje podle nich dobře strukturované jazykové a zvukové dominanty Wildeových textů a jejich českých převodů. Skvělými partiemi jsou 5.4.3 o vizuálnosti stylu (i když by se mohlo namítat, že jde spíš o komplexnější sensualitu) a obsáhlá studie o zvuku Wildeových textů a jejich českých překladů (5.4.4). Vyzdvihnout na této analýze je třeba hlavně výborný, tj. adekvátní výběr ukázek (i když v některých partiích jich mohlo být více, např. metafory); minuciózní všímavost a odbornou přesnost komentářů; schopnost uvažovat o jazykových a zvukových prostředcích v jejich provázanosti a celkové účinnosti; v neposlední řadě pak diferencovanost pohledu na různé aspekty jednotlivých překladů stejně jako schopnost je komplexně, nezjednodušeně a nezaujatě popsat i zhodnotit.

Velkým kladem práce je pozornost vůči estetickému výrazu celku knihy, jenž byl pro Wildea důležitý. Sledování estetických výrazů různých českých vydání daných tří překladů (s pomocí cenné obrazové přílohy) je velmi důležitým a cenným – potenciálně rozvinutelným – krokem této práce.

Práci s radostí doporučuji k obhajobě.

PhDr. Eva Kalivodová,

25. 1. 2009, Ústav translatologie FF UK